

การพัฒนากระบวนการนิเทศเพื่อพัฒนาการสอนของครู ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

The Development of Supervision Process for Instructional Development of Teachers to Promote Self-Directed Learning of Students

กิตติศักดิ์ แป้นงาม *

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก

*e-mail: Kittisakit@gmail.com

Kittisak Pan-Ngam

Nakhonnayok Primary Educational Service Area Office

Received: May 25, 2020 Revised: August 3, 2020 Accepted: August 29, 2020

บทคัดย่อ

การนิเทศการสอนเป็นกระบวนการหนึ่งของการพัฒนาพฤติกรรมการสอนของครูให้สามารถดำเนินการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ เพราะการนิเทศการสอนเป็นการที่ช่วยให้ครูพัฒนาตนเองให้มีความสามารถในการสอนนักเรียนให้มีความรู้ความสามารถเชื่อมโยงความรู้กับกระบวนการเรียนรู้ มีทักษะสำคัญในการค้นคว้าและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างกระบวนการนิเทศเพื่อพัฒนาการสอนของครูให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง 2) ศึกษาความรู้ด้านการสอนของครูให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองก่อนและหลังรับการนิเทศเพื่อพัฒนาการสอนของครูให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง และ 3) ศึกษาความพึงพอใจของครูที่มีต่อกระบวนการนิเทศเพื่อพัฒนาการสอนของครูให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ประชากรที่ใช้ ได้แก่ ครูผู้สอนวิทยาศาสตร์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนวิทยาศาสตร์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ได้จากการสุ่มหลายขั้นตอน จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ 1) กระบวนการนิเทศเพื่อพัฒนาการสอนของครูให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง 2) คู่มือการนิเทศเพื่อพัฒนาการสอนของครูให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง 3) แบบสอบถามแบบประเมินค่า 5 ระดับ และ 4) แบบทดสอบความรู้ด้านการสอนของครูให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติ t-test

ผลการวิจัย พบว่า 1) กระบวนการนิเทศเพื่อพัฒนาการสอนของครูให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ประกอบด้วย วางแผนการนิเทศ ปฏิบัติการนิเทศ สะท้อนคิดการนิเทศ ประเมินผลการนิเทศ และแบ่งปันการนิเทศ 2) ความสามารถในการสอนของครูให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีความสามารถอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.06 3) คะแนนหลังการนิเทศสูงกว่าก่อนการนิเทศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และ 4) ครูมีความพึงพอใจต่อกระบวนการนิเทศเพื่อพัฒนาการสอนของครูให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.33 การนำผลการศึกษาที่ได้ประยุกต์ให้ศึกษานิเทศก์นำไปใช้เป็นเครื่องมือในการนิเทศ และเป็นข้อมูลเพื่อการพัฒนาให้การสอนของครูให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง และที่สำคัญที่สุดทำให้ผลการประเมินการนิเทศย้อนกลับให้ครูไปปรับปรุงตนเอง

คำสำคัญ: กระบวนการนิเทศ การเรียนรู้ด้วยตนเอง การพัฒนาการสอนของครู

Abstract

Instructional supervision is a process of development in teaching behaviors. Instructional supervision improves teachers' ability to allow students to connect knowledge with learning skills, and have ability to search information and be autonomous. The purposes of this research were to: 1) create the supervision process for instructional development of teachers to promote self-directed learning of students, 2) evaluate the teachers' knowledge of promoting self-directed learning in students before and after the supervision, and 3) examine their satisfaction of the supervision process. The population for the research was science teachers of grade 5 students in semester 2, academic year 2018, under supervision of Office of Primary Educational Service Area. Thirty of them were selected as sample for this study by multi stage sampling. The research instruments were: 1) the supervision process for instructional development of teachers to promote self-directed learning of students, 2) supervision guide for instructional development of teachers to promote self-directed learning of students, 3) a five-point Likert scale questionnaire, and 4) a test to elicit teachers' knowledge on promoting self-directing learning. The statistics were employed in data analysis including mean, standard deviation and one sample t-test. Results show that: 1) the supervision process for instructional development of teachers to promote self-directed learning of students includes planning for supervision, acting, reflecting, evaluating and sharing, 2) teaching ability of teachers were at a high level with the mean score of 4.06, 3) the achievement scores after supervision was significantly higher at .001 level; and 4) the teachers have a high level of satisfaction of the supervision process, with the mean score of 4.33. Results of this study can provide supervisors as a tool for supervision in the development of teachers to promote self-directed learning in students. The most important thing is to give feedback to teachers so that the self-assessment results can be used to improve them.

Keywords: Supervision Process, Self-Directed Learning, Instructional Development of Teacher

บทนำ

การเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นการเรียนรู้ที่อยู่นบนพื้นฐานของการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-Directed Learning) เป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากแรงจูงใจของแต่ละบุคคล อาจด้วยความจำเป็น ความต้องการหรือความสนใจแล้วแต่คุณลักษณะเช่นนี้จะนำมาซึ่งการชวนขวย มุ่งมั่นตั้งใจนำไปสู่ความสำเร็จของการเรียนรู้ การเรียนรู้ด้วยตนเองจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างมาก เพราะจะทำให้เป็นคนที่ยืนแสวงหาความรู้ใส่ตนเอง และความรู้ที่ได้มาอาจนำมาใช้ประโยชน์ได้เมื่อมีความจำเป็น เพราะการเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นสิ่งที่ไม่ยาก ถ้ามีความขยัน หมั่นเพียร นอกจากนี้ยังเป็นการให้ความรู้แก่บุคคลอื่นด้วย โดยมีวิธีการที่หลากหลาย ซึ่งขึ้นอยู่กับความสามารถของแต่ละบุคคล การเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นวิธีการที่ผู้เรียน แสวงหา ค้นพบความรู้ด้วยตนเองจากการคิด และปฏิบัติจริง เน้นการสร้างมโนทัศน์และความเข้าใจอย่างลึกซึ้งซึ่งเป็นเป้าหมายในการเรียน การเรียนรู้จึงเกิดจากผู้เรียนได้ลงมือกระทำเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้สร้างความรู้ การเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นกระบวนการ

ที่ผู้เรียนมีความริเริ่มในการวิเคราะห์ และตัดสินใจว่าต้องการเรียนรู้สิ่งใด หลังจากนั้นกำหนดเป้าหมายของการเรียนรู้ รวมทั้งระบุนิเวศการค้นคว้าที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ ทั้งสามารถตรวจสอบทบทวนผลสัมฤทธิ์และความสำเร็จในการเรียนของตนได้ เป็นวิธีการจัดการศึกษาที่สนับสนุนให้นักเรียนได้เรียนรู้ในสิ่งที่ตนเองสนใจตามเป้าหมายของตนเองมากกว่าที่จะให้ผู้อื่นกำหนดเป้าหมายให้ นักเรียนจะเป็นผู้ควบคุมและจัดการการเรียนด้วยตนเอง

ดังนั้น การเรียนรู้ด้วยตนเองจึงเป็นวิธีการเรียนรู้หนึ่งที่มีความสำคัญและเป็นสิ่งที่ควรได้รับการส่งเสริมให้มีขึ้นในตัวนักเรียน เพราะเมื่อนักเรียนมีใจรัก ที่จะศึกษาค้นคว้าตามความต้องการ ก็จะเกิดการศึกษาค้นคว้าโดยไม่ต้องมีคนอื่นมาบอก และมีแรงกระตุ้นให้เกิดการอยากรู้ อยากเห็นอย่างไม่มีสิ้นสุด ซึ่งจะนำไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต (Life Long Learning) หรือบุคคลแห่งการเรียนรู้ (Learning Person) อันเป็นเป้าหมายสูงสุดของการศึกษา การสนับสนุนให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ครูต้องให้โอกาสนักเรียนได้ลงมือแก้ปัญหาจากการทำความเข้าใจในเรื่องที่เกี่ยวข้องเชื่อมโยงความรู้เดิม ประสบการณ์เดิมกับข้อมูล

ใหม่ โดยให้นักเรียนศึกษาสถานการณ์เพื่อสร้างความเข้าใจ มโนทัศน์ใหม่โดยอาศัยความรู้เดิม ควรท้าทายให้นักเรียน คิด และส่งเสริมให้เกิดความคิดริเริ่มด้วยการเปิดโอกาสให้ นักเรียนสังเกต สำรวจเพื่อให้เห็นปัญหาจัดบริหารการเรียนรู้ ซึ่งสนับสนุนการเป็นอิสระของผู้เรียน ในขณะที่อยู่กับครู ต้องทำหน้าที่เป็นผู้สนับสนุนที่ดีช่วยนักเรียนในการสร้างความรู้ใหม่

แต่ปัจจุบันการเรียนรู้ด้วยตนเองยังมีอุปสรรค ในการจัดการเรียนรู้ด้วยตนเองและส่งเสริมสนับสนุน การเรียนรู้ด้วยตนเองซึ่งสอดคล้องกับ Susaorat (2013) ได้กล่าวถึงสาเหตุหรืออุปสรรคสำคัญที่ทำให้เด็กไทยขาด ทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเอง คือ รูปแบบและวิธีการสอนที่ เน้นครูเป็นศูนย์กลาง ครูส่วนมากยังไม่เข้าใจในวิธีการสอน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองให้แก่แก่นักเรียน และขาด การตระหนักถึงความสำคัญในการส่งเสริมทักษะการคิด ให้แก่นักเรียน และยังเรียนรู้ด้วยวิธีการจดจำและท่องจำ มากกว่าที่จะคิดวิเคราะห์เนื้อหาสาระในสิ่งที่ได้เรียนรู้ ซึ่งไม่ สอดคล้องกับการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ตาม หลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ที่มุ่งหวังให้ผู้เรียนได้เรียนรู้วิทยาศาสตร์ที่เน้น การเชื่อมโยงความรู้กับกระบวนการ มีทักษะสำคัญในการ ค้นคว้าและสร้างองค์ความรู้โดยใช้กระบวนการสืบเสาะ ความรู้ และแก้ปัญหาที่หลากหลาย ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ในการเรียนรู้ทุกขั้นตอน มีการทำกิจกรรมด้วยการลงมือ ปฏิบัติจริงอย่างหลากหลาย เหมาะสมกับระดับชั้น และสอดคล้องกับ Nakhonnayok Primary Educational Service Area Office (2016) รายงานผลการศึกษาดูงาน การเรียนรู้ด้วยตนเองสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก พบว่า การจัดกระบวนการสอนให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วย ตนเอง อยู่ในระดับปานกลาง ด้านการจัดสภาพแวดล้อม การเรียนรู้ อยู่ในระดับน้อย และการประเมินผลความรู้ ตนเองของครูในการจัดการเรียนรู้ด้วยตนเอง อยู่ในระดับ น้อย

ผู้วิจัยในฐานะศึกษานิเทศก์ได้เล็งเห็นความ สำคัญในการนิเทศการสอนเพื่อสนับสนุนและพัฒนา กระบวนการสอนของครูให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วย ตนเอง ทั้งยังได้ช่วยเหลือและเป็นที่ปรึกษาให้ครูดำเนินการ สอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงได้สร้างกระบวนการ นิเทศเพื่อพัฒนาการสอนของครูให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ ด้วยตนเอง ด้วยการสังเคราะห์หลักการนิเทศทั้งในประเทศ และต่างประเทศ โดยมีจุดมุ่งหมายมุ่งเน้น การปรับปรุงและ พัฒนาการสอนโดยตรง นิเทศการสอนให้สอดคล้องกับ

ปัญหา ความต้องการของครู มีการประเมินผลการสอนของ ครู มีการสังเกตเพื่อพัฒนาการสอน และบันทึกผลข้อมูล ที่เป็นปรนัยระหว่างครูและผู้นิเทศอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ได้นำ แนวคิดการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ปัญญามาสังเคราะห์เพื่อได้ แนวทางการสอนของครูให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อให้กระบวนการนิเทศการศึกษาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นติดตาม การสอน และช่วยให้ครูจัดการสอนให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ ด้วยตนเองได้มีอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างกระบวนการนิเทศเพื่อพัฒนา การสอนของครูให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง
2. เพื่อศึกษาความรู้ด้านการสอนของครูให้ นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ก่อนและหลังรับการ นิเทศเพื่อพัฒนาการสอนให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วย ตนเอง
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของครูที่มีต่อกระบวนการ นิเทศเพื่อพัฒนาการสอนของครูให้นักเรียนเกิดการ เรียนรู้ด้วยตนเอง

ทบทวนวรรณกรรม

การนิเทศการศึกษา ได้มีนักการศึกษาให้ความหมาย และความเห็นเกี่ยวกับ การนิเทศการศึกษา ไว้ ดังนี้

Utharanan (1989) ให้ความหมาย การนิเทศ การศึกษา คือ กระบวนการทำงานร่วมกับครูและบุคลากร ทางการศึกษา เพื่อให้ได้มาซึ่งสัมฤทธิ์ผลสูงสุดในการเรียน ของนักเรียน และได้เสนอหลักการกระบวนการนิเทศ การศึกษา (PIDRE) ดังนี้ 1) การวางแผน (Planning) เป็น ขั้นตอนที่ผู้บริหาร ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศจะประชุม ปรึกษาหารือ เพื่อให้ได้มาซึ่งปัญหาและความต้องการ จำเป็นที่ต้องมีการนิเทศรวมทั้งวางแผนถึงขั้นตอนการ ปฏิบัติเกี่ยวกับการนิเทศที่จัดขึ้น 2) ให้ความรู้ก่อนการนิเทศ (Informing) เป็นขั้นตอนของการให้ความรู้ ความเข้าใจถึงสิ่ง ที่จะดำเนินการว่า ต้องอาศัยความรู้ ความสามารถอย่างไรบ้าง จะมีขั้นตอนในการดำเนินการอย่างไร เพื่อให้ผลงาน ออกมาอย่างมีคุณภาพ ขั้นตอนนี้จำเป็นทุกครั้งสำหรับเริ่ม การนิเทศที่จัดขึ้นใหม่ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องใดก็ตาม 3) การ ดำเนินการนิเทศ (Doing) ประกอบด้วยการปฏิบัติงาน 3 ลักษณะ คือ การปฏิบัติงานของผู้รับการนิเทศ (ครู) การ ปฏิบัติงานของผู้ให้การนิเทศ (ผู้นิเทศ) และการปฏิบัติงาน ของผู้สนับสนุนการนิเทศ (ผู้บริหาร) 4) การสร้างเสริมขวัญ กำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานนิเทศ (Reinforcing) เป็นขั้นตอน

ของการเสริมแรงของผู้บริหาร ซึ่งให้ผู้รับการนิเทศมีความมั่นใจและบังเกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ขึ้นนี้อาจดำเนินไปพร้อม ๆ กับผู้รับการนิเทศที่กำลังปฏิบัติงานหรือการปฏิบัติงานได้เสร็จสิ้นแล้วก็ได้ และ 5) การประเมินผลการนิเทศ (Evaluating) เป็นขั้นตอนที่ผู้นิเทศนำผลการประเมินผลการดำเนินงานที่ผ่านมาแล้วว่าเป็นอย่างไร หลังจากการประเมินผลการนิเทศ หากพบว่า มีปัญหาหรือมีอุปสรรคอย่างใดอย่างหนึ่ง ที่ทำให้การดำเนินงานไม่ได้ผล สมควรที่จะต้องปรับปรุง แก้ไข ซึ่งการปรับปรุงแก้ไขอาจทำได้โดยการให้ความรู้เพิ่มเติมในเรื่องที่ปฏิบัติใหม่อีกครั้ง

Laoriendee (2013) ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการปฏิบัติงานร่วมกัน ด้วยการช่วยเหลือสนับสนุนส่งเสริมกันระหว่างผู้ให้การนิเทศหรือผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ หรือระหว่างเพื่อนครู เพื่อที่จะพัฒนาหรือปรับปรุงคุณภาพการจัดการศึกษา และการจัดการเรียนการสอนของครู เพื่อให้ได้มาซึ่งประสิทธิผลในการเรียนของนักเรียน โดยมีขั้นตอนดังนี้ 1) การวางแผนร่วมกัน 2) กำหนดประเด็นปัญหา 3) แสดงความเห็นต่อเรื่องที่จะนิเทศ 4) ให้ความรู้ก่อนการนิเทศ 5) ทำแผนการนิเทศ 6) ดำเนินการตามแผนการนิเทศ และ 7) สรุปและประเมินผล

Spears (1967) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา เป็นกระบวนการที่ทำให้เกิดการปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนของครู โดยการทำงานร่วมกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการนี้ การนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการกระตุ้นความเจริญก้าวหน้าของครู มุ่งหวังที่จะช่วยครูเพื่อให้ครูสามารถช่วยตนเองได้ โดยมีขั้นตอนการนิเทศ ดังนี้ 1) สร้างความสัมพันธ์ 2) วางแผนร่วมกันกับผู้รับการนิเทศ 3) วางแผนในการสังเกตการสอน 4) สังเกตการสอน 5) วิเคราะห์กระบวนการสอน และ 6) วางแผนการสอนต่อเนื่อง

Harris (1974) กล่าวถึง การนิเทศการศึกษา คือ การกระทำใด ๆ ที่บุคลากรในโรงเรียนกระทำต่อนักเรียน สิ่งต่าง ๆ หรือเปลี่ยนแปลงกระบวนการเรียนการสอนภายใต้ระเบียบแบบแผน อำนวยความสะดวกแก่การสอนให้พัฒนาดีขึ้น และมุ่งให้เกิดประสิทธิผลในด้านงานสอนเป็นสำคัญ มีขั้นตอนดังนี้ 1) การวางแผน 2) การจัดองค์การ 3) การนำไปสู่การปฏิบัติ 4) การควบคุม และ 5) การประเมินผล

สรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการปฏิบัติงานร่วมกันของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง และการนิเทศการศึกษาช่วยให้ครูและนักเรียนเกิดการเปลี่ยนแปลง และพัฒนาการเรียนการสอนไปในทางที่ดีขึ้น การนิเทศการศึกษา จึงหมายถึง กระบวนการ หรือวิธีการในการ

ทำงานร่วมกันระหว่างครูและบุคลากรทางการศึกษาที่เกี่ยวข้อง เพื่อส่งเสริมให้การเรียนการสอนมีคุณภาพและประสิทธิภาพ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถบรรลุตามเป้าหมายสูงสุดของการจัดการเรียนการสอน

แนวทางการนิเทศการศึกษา

ในการนิเทศการศึกษาของผู้นิเทศมีวิธีการหลากหลายในการนิเทศ ผู้วิจัยได้นำวิธีการนิเทศแบบคลินิกมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ การนิเทศแบบคลินิกเป็นกระบวนการนิเทศเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนโดยตรงเริ่มด้วยการพูดคุยปรึกษาหารือกันระหว่างครูกับผู้นิเทศเกี่ยวกับแผนการสอน การสังเกตการสอน การวิเคราะห์ข้อมูลการสอน และการให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ครูเกี่ยวกับเรื่องหรือประเด็นที่มีการสังเกต กระบวนการนิเทศแบบคลินิกจะต้องมีการดำเนินการเป็นวัฏจักรซ้ำ ต่อเนื่อง (Cogan, 1973) นำเสนอขั้นตอนการนิเทศแบบคลินิก ดังนี้ 1) สร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้นิเทศและครู 2) วางแผนร่วมกับครู 3) วางแผนสังเกตการสอน 4) สังเกตการสอน 5) วิเคราะห์กระบวนการเรียนรู้และกระบวนการสอน 6) วางแผนกำหนดวิธีการประชุมปรึกษาหารือ 7) ประชุมปรึกษาหารือ และ 8) วางแผนการสังเกตในการดำเนินการครั้งต่อไป

แนวคิด และวิธีการเรียนรู้ด้วยตนเอง

Petcaraksa (2001) กล่าวว่า การเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ปัญญา เป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นฝ่ายสร้างความรู้ขึ้นมา มิใช่มาจากครูและในการสร้างความรู้นั้น ผู้เรียนจะต้องลงมือสร้างสิ่งใดสิ่งหนึ่งขึ้นมาโดยอาศัยสื่อเทคโนโลยี ซึ่งการสร้างสิ่งที่จับต้องได้ หรือสามารถมองเห็นได้จะมีผลทำให้ผู้เรียนต้องใช้ความคิด มีความกระตือรือร้น มีความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเองอย่างจริงจัง

Issarasena (2005) กล่าวว่า การเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ปัญญาว่า เป็นแนวคิดที่มุ่งเน้นให้การเรียนรู้จากการปฏิบัติ โดยผู้เรียนจะเรียนรู้ได้ด้นั้นเกิดจากการนำเรื่องที่เด็กชอบมาให้เด็กทำ (Construct) โดยบูรณาการวิชาการและเรื่องที่ควรเรียนรู้ต่าง ๆ เข้าไป โดยใช้หลักการเรียนรู้ในลักษณะ Learner Center Learning, Technology Integrated for Life Long Learning

Papert (1993) ให้ความหมายว่า การเรียนรู้ที่ดีไม่ได้เกิดจากวิธีการสอนที่ดีขึ้น แต่เกิดจากการที่ผู้เรียนได้มีโอกาสในการสร้างองค์ความรู้ขึ้นเอง ซึ่งผู้เรียนจะเรียนได้ดีด้วยการลงมือกระทำ (Learning by Doing) โดยมีเครื่องมือที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ ผู้เรียนจะสร้างงานและความรู้จากการเชื่อมโยงความรู้และประสบการณ์ที่ได้จากการเรียนรู้กับประสบการณ์และความรู้เดิมที่มีอยู่ และจะสร้างสิ่งที

ซับซ้อนมากขึ้นจากการนำความรู้ที่ได้รับจากการเรียนรู้ที่เกิดขึ้น

Kaemmanee (2010) ได้เสนอหลักการสอนการเรียนรู้ด้วยตนเองที่ครูควรปฏิบัติ ดังนี้ 1) ครูควรส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างสาระการเรียนรู้และผลงานต่าง ๆ ขึ้นด้วยตนเองโดยการจัดสภาพแวดล้อม สื่อการเรียนรู้ และอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ให้แก่ผู้เรียน 2) ครูควรส่งเสริมการเรียนรู้ และการสร้างความรู้โดยใช้สื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัยเพราะสื่อเหล่านั้นมีศักยภาพสูงในการพัฒนากระบวนการสร้างความรู้ของผู้เรียน หากไม่มีสื่อดังกล่าวการใช้สื่อธรรมชาติและวัสดุการศิลปะ เช่น กระดาษ ดินเหนียว ไม้ พลาสติก โลหะ เป็นต้น ก็สามารถนำไปใช้เป็นวัสดุการสร้างความรู้ได้ดีเช่นกัน และ 3) ครูควรสร้างบรรยากาศที่ดีในการเรียนรู้ซึ่ง ได้แก่ บรรยากาศที่เป็นมิตรอบอุ่น ปลอดภัย สบายใจ และมีทางเลือกหลากหลายให้ผู้เรียนได้เลือกตามความสนใจ เพราะจะทำให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจในการคิด การทำและการเรียนรู้ต่อไป

Office of the Education Council (2007) เสนอวิธีการสอนของครูให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยใช้ Project Based Learning ดังนี้ 1) ชี้นำเสนอเป็นขั้นที่ผู้สอนให้ผู้เรียนศึกษาใบความรู้ กำหนดสถานการณ์ศึกษา เล่นเกม ดูรูปภาพ หรือผู้สอนใช้เทคนิคการตั้งคำถามที่กำหนดในแผนการจัดการเรียนรู้แต่ละแผนการเรียนรู้เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนการเรียนรู้ 2) ชี้นำวางแผนเป็นขั้นที่ผู้เรียนร่วมกันวางแผน โดยการระดมความคิด อภิปรายหาหรือข้อสรุปของกลุ่มเพื่อเป็นแนวทาง การปฏิบัติต่อไป 3) ขั้นปฏิบัติ เป็นขั้นที่ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรม เขียนสรุปรายงานผลที่เกิดขึ้นจากการวางแผน และ 4) ขั้นประเมินผลเป็นขั้นการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง โดยให้บรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้โดยมีผู้สอน ผู้เรียนและเพื่อนร่วมกันประเมิน

การนิเทศเพื่อพัฒนาการสอนของครูให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง หมายถึง ขั้นตอน หรือแนววิธีการ เพื่อให้ศึกษานิเทศก์ได้ปฏิบัติตามเพื่อช่วยเหลือให้ครูได้มีความรู้ในการสอนและบรรลุเป้าหมายให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ประกอบด้วย วางแผนการนิเทศ ปฏิบัติการนิเทศ สะท้อนคิดการนิเทศ ประเมินผลการนิเทศ และแบ่งปันการนิเทศ

ขอบเขตของการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้กำหนดขอบเขต ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนวิทยาศาสตร์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานเขต

พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชนานครนายก ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 กลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มหลายขั้นตอน (Multi Stage Sampling) จำนวน 30 คน มีรายละเอียด ดังนี้ 1) สุ่มโรงเรียนด้วยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับฉลากรายชื่อโรงเรียนครั้งละ 1 รายชื่อโรงเรียน จาก 15 ศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำอำเภอ และมีจำนวนโรงเรียนภายในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาจำนวนใกล้เคียงกัน ให้ได้ศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาละ 2 โรงเรียน จะได้โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 โรงเรียน 2) สุ่มครูผู้สอนวิทยาศาสตร์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนละ 1 คน จากกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนที่ได้จากข้อ 1 จำนวน 30 โรงเรียน ด้วยการสุ่มอย่างง่าย โดยการจับฉลากรายชื่อครูครั้งละ 1 รายชื่อ จนครบจำนวน 30 โรงเรียน จะได้ครูผู้สอนวิทยาศาสตร์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน

2. เนื้อหาที่ใช้ในการนิเทศการศึกษาตามกระบวนการนิเทศเพื่อพัฒนาการสอนของครูให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ได้แก่ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เรื่อง พลังงาน ตามหลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560)

3. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561

สมมติฐานในการวิจัย

1. ความรู้ด้านการสอนของครูให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองหลังการนิเทศสูงกว่าก่อนการนิเทศตามกระบวนการนิเทศเพื่อพัฒนาการสอนของครูให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

2. ครูมีความสามารถในการสอนให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง หลังรับการนิเทศตามกระบวนการนิเทศเพื่อพัฒนาการสอนของครูให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง อยู่ในระดับมาก

3. ครูมีความพึงพอใจต่อกระบวนการนิเทศเพื่อพัฒนาการสอนของครูให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง อยู่ในระดับมาก

วิธีการวิจัย

1. ศึกษาและสังเคราะห์เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี หลักการนิเทศการศึกษา รวมทั้งงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อสร้างต้นแบบกระบวนการนิเทศเพื่อพัฒนาการสอนของครูให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

2. ประเมินและตรวจสอบต้นแบบกระบวนการนิเทศเพื่อพัฒนาการสอนของครูให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ประเมินและสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussing) ตามกรอบหลักการนิเทศการศึกษา

3. นำกระบวนการนิเทศเพื่อพัฒนาการสอนของครูเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. กระบวนการนิเทศเพื่อพัฒนาการสอนของครูให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

2. คู่มือการนิเทศเพื่อพัฒนาการสอนของครูให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

3. แบบทดสอบความรู้ด้านการสอนของครูให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

4. แบบประเมินความพึงพอใจของครูที่มีต่อกระบวนการนิเทศเพื่อพัฒนาการสอนของครูให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ประชุมชี้แจง สร้างความรู้ ความเข้าใจแนวทางการนิเทศเพื่อพัฒนาการสอนของครูให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ให้กลุ่มตัวอย่าง

2. ประเมินความรู้ของครูด้านการสอนให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ก่อนการนิเทศเพื่อพัฒนาการสอนของครูให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

3. นิเทศและติดตามการสอนของครูตามขั้นตอนของกระบวนการนิเทศเพื่อพัฒนาการสอนของครูให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นระยะ ๆ ตามปฏิทินการนิเทศ ดังนี้ 3.1) ครั้งที่ 1 สัปดาห์ที่ 3 เป็นการนิเทศเพื่อสร้างความคุ้นเคยและเป็นกันเองกับครูแบบไม่เป็นทางการ เมื่อผู้วิจัยได้สังเกตเห็นว่า ครูผู้รับการนิเทศมีความคุ้นเคยเป็นกันเองดีแล้ว ผู้วิจัยจะเริ่มพูดคุยนำเสนอแนวคิดใหม่ ๆ ที่เกี่ยวกับการสอนและการจัดกิจกรรมการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง เช่น การจัดการสอนแบบ Project Based Learning เพื่อแนะนำให้ครูนำไปจัดกิจกรรมการสอนให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง 3.2) ครั้งที่ 2 สัปดาห์ที่ 5 เพื่อรับฟังปัญหาและข้อเสนอแนะการดำเนินการสอนของครูให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ด้วยเทคนิคการนิเทศแบบคลินิกเพื่อรับฟังปัญหาและให้กำลังใจต่อครูผู้รับการนิเทศ 3.3) ครั้งที่ 3 สัปดาห์ที่ 7 เป็นการนิเทศสังเกตการสอน และให้ครูผู้รับการนิเทศร่วมกำหนด และออกแบบเครื่องมือในการประเมินผลการนิเทศ และร่วมสรุปเพื่อจัดทำเป็นเครื่องมือในการประเมินผลการ

นิเทศ 3.4) ครั้งที่ 4 สัปดาห์ที่ 11 เป็นการนิเทศการเยี่ยมชั้นเรียนติดตามการสอน และประเมินผลการนิเทศในลักษณะที่ไม่ทำให้ครูผู้รับการนิเทศมีความกลัวการประเมินผลการนิเทศ และ 3.5) ครั้งที่ 5 สัปดาห์ที่ 13-15 ร่วมกับครูผู้รับการนิเทศวิเคราะห์ผลการนิเทศโดยเป็นการวิเคราะห์ความสำเร็จของการสอน เพื่อลดความกดดันและเพื่อให้ครูผู้รับการนิเทศมีความรู้สึกภาคภูมิใจต่อผลการสอนของตนเอง

4. ประชุมครูในสัปดาห์ที่ 15 โดยใช้ห้องประชุมสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายกและจัดให้มีการแสดงผลงาน ความสำเร็จในการจัดการสอนให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยร่วมกับครูผู้รับการนิเทศกำหนดแนวทางในการเผยแพร่ และเก็บข้อมูลดังต่อไปนี้ 4.1) ประเมินความรู้ด้านการสอนของครูให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง และ 4.2) ประเมินความพึงพอใจของครูที่มีต่อกระบวนการนิเทศเพื่อพัฒนาการสอนของครูให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

ผลการวิจัย

1. กระบวนการนิเทศเพื่อพัฒนาการสอนของครูให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ประกอบด้วย **ขั้นตอนที่ 1 วางแผนการนิเทศ** ประกอบด้วย 1) กำหนด วิธีการนิเทศ 2) กำหนดวิธีประเมินผลการนิเทศ 3) เลือกเครื่องมือในการนิเทศ และ 4) กำหนดปฏิทินการนิเทศ **ขั้นตอนที่ 2 ปฏิบัติการนิเทศ** ประกอบด้วย 1) สร้างขวัญกำลังใจ/แรงบันดาลใจ 2) ให้ความรู้ในเรื่องที่จะนิเทศ 3) ปฏิบัติการนิเทศตามแนวทาง หรือแผนนิเทศที่วางไว้ และ 4) สังเกตสภาพการสอนและบันทึกสิ่งที่ได้จากนิเทศ **ขั้นตอนที่ 3 สะท้อนคิดการนิเทศ** ประกอบด้วย 1) วิเคราะห์ผลการนิเทศ และ 2) ร่วมแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์สิ่งที่ได้จากการนิเทศ **ขั้นตอนที่ 4 ประเมินผลการนิเทศ** ประกอบด้วย 1) ประเมินความรู้ ความเข้าใจในการสอนของผู้รับการนิเทศ 2) ประเมินประสิทธิภาพในการสอน และ 3) รายงานผลการนิเทศย้อนกลับให้ผู้รับการนิเทศ และ **ขั้นตอนที่ 5 แบ่งปันการนิเทศ** ประกอบด้วย เผยแพร่สิ่งที่ได้จากการนิเทศการสอน

ผลการประเมินความเหมาะสมกระบวนการนิเทศเพื่อพัฒนาการสอนของครูให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ในภาพรวมมีความเหมาะสมมาก ($\bar{X}=4.36$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีความเหมาะสมมากที่สุดคือ หลักการนิเทศ ($\bar{X}=4.44$) และความถูกต้อง ($\bar{X}=4.42$) และด้านที่มีความเหมาะสมมาก คือ การประเมินผลการ

นิเทศ ($\bar{X}=4.38$) ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ($\bar{X}=4.33$) และด้านการใช้ประโยชน์ ($\bar{X}=4.19$) ตามลำดับ

2. ผลการศึกษาความรู้ด้านการสอนของครูให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ก่อนและหลังการนิเทศการสอนเพื่อพัฒนาการสอนของครูให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง (ตารางที่ 1 และ 2)

ตารางที่ 1 ความรู้ด้านการสอนของครูให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองก่อนและหลังการนิเทศ

คะแนน	ระดับการพัฒนา	ก่อนรับการนิเทศ		หลังรับการนิเทศ	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
31 - 40	เก่ง	1	3.33	26	86.67
26 - 30	ปานกลาง	4	13.33	4	13.33
20 - 25	อ่อน	14	46.67	0	0.00
น้อยกว่า 20	ต้องปรับปรุง	11	36.67	0	0.00
รวม		30	100	30	100

จากตารางที่ 1 ความรู้ด้านการสอนของครูให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองก่อนและหลังการนิเทศพบว่า ก่อนได้รับการนิเทศตามกระบวนการนิเทศเพื่อพัฒนาการสอนของครูให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง กลุ่มระดับการพัฒนาอ่อน มีจำนวนครูมากที่สุด จำนวน 14 คน ร้อยละ 46.67 รองลงมา ได้แก่ กลุ่มระดับการพัฒนาต้องปรับปรุง มีจำนวนครู 11 คน กลุ่มระดับการพัฒนาปานกลาง

มีจำนวนครู 4 คน และกลุ่มระดับการพัฒนาเก่ง มีจำนวนครูเพียง 1 คน เมื่อได้รับการนิเทศตามกระบวนการนิเทศเพื่อพัฒนาการสอนของครูให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองพบว่า กลุ่มพัฒนาในระดับเก่ง มีจำนวน 26 คน มีค่าเฉลี่ย 86.67 และในระดับปานกลางจำนวน 4 คน มีค่าเฉลี่ย 13.33 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ครูต้องมีคะแนนระหว่าง 26 - 30 หรือระดับปานกลางขึ้นไป

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบคะแนนความรู้ด้านการสอนของครูก่อนและหลังการนิเทศ

คะแนนความรู้ด้านการสอน	n	\bar{X}	S.D.	t	p
ก่อนการนิเทศ	30	21.23	5.34	8.23	0.000
หลังการนิเทศ	30	31.80	5.69		

จากตารางที่ 2 เปรียบเทียบคะแนนความรู้ด้านการสอนของครูก่อนและหลังการนิเทศเพื่อพัฒนาการสอนของครูให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง พบว่า ก่อนการนิเทศมีคะแนนเฉลี่ยก่อนการนิเทศ 21.23 และหลังการนิเทศมีคะแนนเฉลี่ย 31.80 ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการนิเทศเพื่อพัฒนาการสอนของครูให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง พบว่า คะแนนหลังการนิเทศสูงกว่าก่อนการนิเทศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

3. ผลการศึกษาความสามารถในการสอนของครูให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง พบว่า ในภาพรวมความสามารถในการสอนของครูให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีความสามารถอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.06 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ระดับความสามารถในการสอนของครูให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองอยู่ในระดับมากขึ้นไป หรือมีค่าเฉลี่ย 3.51 ขึ้นไป ถือว่าครูมีความสามารถในการสอนให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

4. ผลการศึกษาความพึงพอใจของครูที่มีต่อกระบวนการนิเทศเพื่อพัฒนาการสอนของครูให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง พบว่า ครูมีความพึงพอใจต่อกระบวนการนิเทศเพื่อพัฒนาการสอนของครูให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.33 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ความพึงพอใจในระดับมากขึ้นไป หรือมีค่าเฉลี่ย 3.51 ขึ้นไป

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากการพัฒนากระบวนการนิเทศเพื่อพัฒนาการสอนของครูให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ประกอบด้วย 1.1) วางแผนการนิเทศ 1.2) ปฏิบัติการนิเทศ 1.3) สะท้อนคิดการนิเทศ 1.4) ประเมินผลการนิเทศ และ 1.5) แบ่งปันการนิเทศ เมื่อนำรูปแบบการนิเทศไปใช้เพื่อพัฒนากระบวนการสอน หรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนของครู ส่งผลให้เกิดผลความสำเร็จ และมีความสอดคล้องกับ Isariyaphorn (2018) ศึกษาการพัฒนา

แนวทางการนิเทศภายในแบบสอนแนะสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 2 พบว่า องค์ประกอบของการนิเทศ ได้แก่ 1) การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ 2) การวางแผนและกำหนดทางเลือก 3) การสร้างสื่อ เครื่องมือและพัฒนาวิธีการ 4) การปฏิบัติการณ์เทศภายในด้วยเทคนิคที่เหมาะสม และ 5) การประเมินผลและการรายงานผล จากรูปแบบการนิเทศดังกล่าวมาข้างต้น สามารถช่วยพัฒนาและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนของครูอยู่ในระดับมาก

2. ครูวิทยาศาสตร์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีความพึงพอใจต่อกระบวนการนิเทศเพื่อพัฒนาการสอนของครูให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ในระดับมาก โดยมีความเห็นว่า กระบวนการนิเทศ มีความเหมาะสมในการนิเทศการศึกษา กิจกรรมหรือองค์ประกอบของกระบวนการนิเทศสามารถเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมดำเนินการ และมีส่วนร่วมในกิจกรรมการนิเทศนั้นได้ มีความเป็นไปได้สูงที่ครูผู้รับการนิเทศสามารถปฏิบัติได้ มีลำดับขั้นตอนให้ปฏิบัติสอดคล้องกับ Glathon (1984) กล่าวว่าการนำความรู้ด้านพัฒนาการของวัย ควรใช้ในการวินิจฉัยความต้องการของครู จึงกำหนดวิธีการนิเทศที่เหมาะสม ซึ่งต้องเคารพความเป็นอิสระของครูในการตัดสินใจ การเปิดใจกว้างและมีความสมดุลระหว่างความต้องการส่วนบุคคลกับความต้องการขององค์กร นอกจากนี้ Wongpracharat (2013) ศึกษา รูปแบบการนิเทศการศึกษาโดยกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานผู้เป็นบุคคลภายนอก พบว่า รูปแบบการนิเทศการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหารโรงเรียน และผู้สอน สามารถปฏิบัติตามรูปแบบที่กำหนดไว้ในรูปแบบได้ ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการนิเทศการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความถูกต้อง และมีประโยชน์ อยู่ในระดับมาก

3. จากผลการวิจัย การวางแผนการนิเทศในกิจกรรมของกระบวนการนิเทศเพื่อพัฒนาการสอนของครูให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง จะให้ความสำคัญกับการวางแผนนิเทศการศึกษามาก เพราะเป็นกระบวนการกำหนดทิศทาง เป้าหมาย วัตถุประสงค์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับครูผู้รับการนิเทศ เพื่อให้เกิดการสอนให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองได้ ดังที่ Afework (2016) สรุปว่าการวางแผนที่ดีนั้นจะต้องประกอบด้วยองค์ประกอบที่ชัดเจนและมีความต่อเนื่องกันเป็นลำดับ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ชี้แจงการนิเทศ มีความเข้าใจและปฏิบัติตามแผนได้โดยง่าย สอดคล้องกับ Cogan (1973); Tubsubli (2016) มีความเห็น

สอดคล้องตรงกันว่า การวางแผน เป็นขั้นตอนที่ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศประชุมปรึกษาหารือเพื่อให้ได้มาซึ่งปัญหาความต้องการจำเป็นและการกำหนดเป้าหมายที่ต้องมีการนิเทศ รวมทั้งวางแผนสู่การปฏิบัติ

4. ผลการทดสอบความรู้ด้านการสอนเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง หลังรับการนิเทศตามกระบวนการนิเทศเพื่อพัฒนาการสอนของครูให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง สูงกว่าก่อนรับการนิเทศ สอดคล้องกับ Khenpho (2019) ศึกษา รูปแบบการนิเทศเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนประถมศึกษา พบว่า ครูมีความรู้และมีสมรรถนะการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการนิเทศตามรูปแบบการนิเทศที่พัฒนาขึ้น

สรุป

1. กระบวนการนิเทศเพื่อพัฒนา การสอนของครูให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ประกอบด้วย 1) วางแผนการนิเทศ 2) ปฏิบัติการนิเทศ 3) สะท้อนคิดการนิเทศ 4) ประเมินผลการนิเทศ และ 5) แบ่งปันการนิเทศ
2. ความสามารถในการสอนของครูให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีความสามารถอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.06 คะแนนหลังการนิเทศสูงกว่าก่อนการนิเทศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001
3. ครูมีความพึงพอใจต่อกระบวนการนิเทศเพื่อพัฒนาการสอนของครูให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.33

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ควรนำกระบวนการนิเทศเพื่อพัฒนาการสอนของครูให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ไปใช้กับครูในระดับชั้นมัธยมศึกษา เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้
2. ควรนำผลการทดสอบความรู้ด้านการสอนของครูเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นข้อมูลในการพัฒนาส่งเสริมให้ครูมีความสามารถในการสอนให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการนำกระบวนการนิเทศเพื่อพัฒนาการสอนของครูให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ไปทดลองใช้กับโรงเรียนขนาดเล็กที่มีความขาดแคลนครู
2. ควรมีการวิจัยเชิงเปรียบเทียบกระบวนการนิเทศเพื่อพัฒนาการสอนของครูให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน และต่างสังกัด

3. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักเรียน

References

- Afework, E. A., Frew, A.T., & Abeya, G. G. (2016). *Cluster Supervision Practices in Primary School of Jimma Zone* (Doctoral Dissertation). Jimma University, Ethiopia.
- Cogan, D. (1973). *The Supervision and Evaluation of High School Principals as Described by Central Office Administrators*. New York: McGraw-Hill.
- Glathon, A. A. (1984). *Differentiated Supervision*. Washington D.C.: Association for Supervision and Curriculum Development.
- Harris, B.M. (1974). *Supervisory Behavior in Education*. New York: Dodd.
- Issarasena, Na-A. P. (2005). *Pankhon Penpolamuang-lok*. Bangkok: Thaicom foundation. [In Thai]
- Isariyaphorn, C. (2018). *Development Guideline Internal Supervision Instructional for School on Roiet Primary Educational Service Area Office* (Master's Thesis). Mahasarakham University. [in Thai]
- Kaemmanee, T. (2010). *Learning Style*. Bangkok: Chulalongkorn University Press. [in Thai]
- Khenpho, A. (2019). *The Development Supervision Model to Enhance Learning Management Competency in Primary Schools* (Doctoral Dissertation) Mahasarakham University. [in Thai]
- Laoriendee, W. (2013). *The Science of Teaching and Supervision Coaching Professional Development: Strategic Theory to Implementation*. Nakhon Pathom: Silpakorn Press. [in Thai]
- Nakhonnayok Primary Educational Service Area Office. (2016). *Teaching Report Self-Learning for Prathomsuksa 5 on Nakhonnayok Primary Educational Service Area*. Nakhon Nayok. Nakhon Nayok: Nakhonnayok Press. [in Thai]
- Office of the Education Council. (2007). *Learning Management by Project Based Learning*. Bangkok: The Agricultural Co-operative Federation of Thailand Press. [in Thai]
- Papert, S. (1993). *Mindstorms: Children, Computers, and Powerful Ideas, Basic Books*. New York: Harper Collins Publishers, Inc.
- Petcharaksa, S. (2001). *The Learning Process for Constructionism in Thailand*. Bangkok: Kurusapa Press. [in Thai]
- Spears, H. (1967). *Improving the Supervision of Instruction*. New York: Prentice-Hall.
- Susaorat, P. (2013). *Thinking Development, Rearrange*. Bangkok: 9119 Techniques Printing Press. [in Thai]
- Tubsuli, N. (2016). *Team-Based Internal Supervision System Development for Primary Schools under the Office of Basic Education Commission* (Doctoral Dissertation). Mahasarakham University [in Thai]
- Utharanan, S. (1989). *Supervision and Study of Principles, Theory and Practice, (Improvement)*. Bangkok: Chulalongkorn University Press. [in Thai]
- Wongpracharat, C. (2013). *Educational Supervision by the Educational Institution Committee Basic Outsiders* (Doctoral Dissertation). Silpakorn University. [in Thai]